

BUDAPESTA
22 Aprile st. v.
Dumineca 4 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea: *Strad'a*
arborelui verde nr. 12.

Nr. 30.

ANUL XV.
1879.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Biseric'a votiva în Viena.

Una din festivitățile arangiate la Viena cu ocaziunea serbarii nuntii de argintu a parechei domnitore, a fost si consecrarea bisericei votive. Ilustrațiunea de pe pagin'a acest'a înfașisieza acesta biseric'a, si dreptu cadra vom mai adauge urmatoarele schite.

La 18 febr. 1853 junele imperatu Francisc Iosif se preumbla la port'a carinthiana a cetatii Vienei. De odata se apropiã unu individ, croitoriul magiaru Libényi, si redicã cutitul spre a-l înfige în domnitoriul. Inse o femeia zari intențiunea atentatorului, scose unu țipetu, imperatul se rentorse, si astfel cutitul se împedecã în osul grumazului, si imperatul scapã.

În memori'a acestei ferite scapari se propuse apoi cladiria unei biserice votive în locul acela unde se facu atentatul. Îndata se facu unu apelu. Sum'a se adunã, si cladiria se ncepũ dupa planul arhitectului Ferstel.

Stilul cladirii e gothicu; atãtu prin aparint'a esterna, cãtu si prin arangiametul internu, biseric'a acest'a atrage în totã privintia atențiunea nu numai a publicului mare, dar si pe a cunoscolorilor de arte.

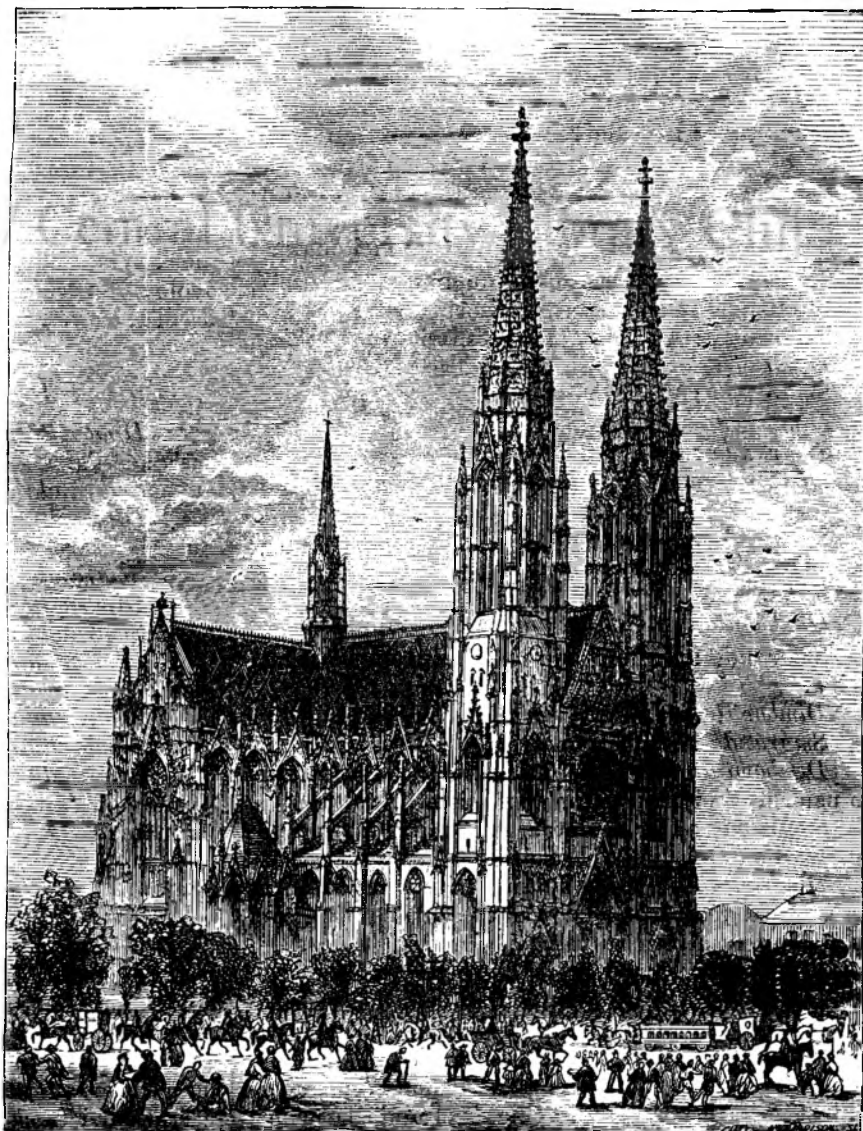
Cladiria ei a duratu 22 de ani. La serbarea nuntii de argintu, în ea s'a adunatu totã curtea si aristocrați'a, spre a asistã la Te-Deumul celebratu într'ens'a.

Cea mai prețioșã decorațiune internã a bisericei o formeza cele 78 de feresti, adeverate modeluri ale picturei pe sticla. Numai aceste au costatu la vr'o 600,000 de marce.

Fia-care feresta e facuta

pe spesele cutarei persone seu corporațiuni. Un'a e a monarcului, pe celelalte s'au împartitu arhiepiscopii, episcopii si membrii aristocrației.

Spesele întregului edificiu s'au urcatu la multe milioane. Unu proprietaru din comitatul Arad Czárán, a datu singuru o jumetate de milionu.

S u l t a n i ț ă .

Comedia în 5 acte.

(Urmare.)

Smaranda : Așă dara s'eu atunce ai fost scosu din minte, s'eu acuma aiurezi.

Dimbovitianu : Si atunce si acuma mintea mi-a fost la locu, de si nu multa lipsiă s'eu mi-o perdu.

Smaranda : Precum vedu, ai si perdut'o!

Dimbovitianu : La draci! Eu vorbescu seriosu!

Smaranda : Seriosu? N'am sciutu. Așă dara iërta-me s'eu ridu! Hahaha!

Dimbovitianu : Te oprescu s'eu ridi.

Smaranda : Ce fel? Me opresci s'eu ridu?

Dimbovitianu : Te oprescu.

Smaranda : Hahaha! Vai ce comicu mai suna vorbele aceste din gur'a ta. Nu me potu contení s'eu nu ridu înc'odata. Hahaha! Va s'eu đica me opresci s'eu ridu? Hahaha! I'eta c'eu me si supunu si nu mai ridu. Hahaha!

Dimbovitianu : Dar taci din gura în s'firșitu!

Smaranda : S'eu tacu? E bine, pentru ce s'eu tacu?

Dimbovitianu : Pentru c'eu așă voiescu.

Smaranda : Nu mai đice! Așă voiesci?

Dimbovitianu : Da.

Smaranda : Dar eu nu voiescu.

Dimbovitianu : Ce-mi pasa mie, ori voiesci ori ba. Vointi'a mea are s'eu se împlin'ea si nu a ta.

Smaranda : Dieu! Si pentru ce?

Dimbovitianu : Pentru c'eu s'eu s'eu domnul în casa ac'eu?

Smaranda : De când?

Dimbovitianu : De când? . . . (La o parte.) Dar sciú eu de când? . . . (Cu voce nalta.) De . . . totu-de-una.

Smaranda : Nu mi-aducu aminte de nici odata.

Dimbovitianu : Déca nu-ti aduci aminte, lasa c'eu vei avé ocasiune s'eu simt'iesci în viitoru.

Smaranda : Auleo, cum m'ai spariatu!

Dimbovitianu : Si înca numai dec'atu.

Smaranda : Vai de mine!

Dimbovitianu : Eu am hotaritu.

Smaranda : Ce?

Dimbovitianu : C'eu s'eu maritu pe Zoe dupa Vasilie.

Smaranda : Numai at'ata?! Ce reu îmi pare dara, c'eu nici ac'eta hotarire, cea d'ânt'atia ce o faci, nu se p'ote esecut'á.

Dimbovitianu : Cine ar c'utez'á s'eu se opuna?

Smaranda : Eu îmi voiú lu'á libertatea a-i form'á stavil'a.

Dimbovitianu : Si care va fi motivul teu?

Smaranda : Vointi'a mea.

Dimbovitianu : Pré debila stavila. Voiú delatur'á-o usioru, c'eu si când nici n'ar fi esistatu.

Smaranda : Dar dorint'á, repausatului teu prietenu, esprimata cu limba de m'orte?

Dimbovitianu : Aceea nu mai p'ote cumpeni. Am încercatu s'eu realizezu, dar vedu c'eu nu se p'ote, c'eu prin aceea așú nefericí o parchia juna.

Smaranda : Dar Octavianu iubesece pe Zoe.

Dimbovitianu : Înse Zoe nu are ochi s'eu ved'ia.

Smaranda : Me miru, c'eu Octavianu e unu t'eneru de salonu, scie bon-tonul, e cultu . . .

Dimbovitianu : (La o parte.) De buna s'ema acest'a a fost as'era la fer'esi'a din chioscu. Îndata la prim'a convenire bagai de s'ema, c'eu șt'engariul de elu a scosu

din minti pe nev'esi'a mea. (Cu voce nalta.) Sciu c'eu tu esti cu totul înc'antata de Octavianu. Am ved'iatu.

Smaranda : Ce-ai ved'iatu?

Dimbovitianu : C'eu-ti place de elu.

Smaranda : Place da. Si tocmai pentru ac'esi'a dorescu c'eu Zoe s'eu fia a lui.

Dimbovitianu : C'eu astfel apoi d'ensul s'eu p'ota pe-trece c'atu mai multu în giurul teu. Vedi c'eu ti-am ghi-citu intențiunea m'arșt'ava! Si tocmai pentru ac'eta am decisu, c'eu Zoe s'eu se marite dupa Vasilie. Astfel tica-losul acela de Octavianu nu va avé pretestu s'eu fure timpul t'ota pe l'anga tine.

Smaranda : (Cu furia.) T'ote c'eu t'ote, dar insult'a ac'esi'a n'eu mai potu suport'á! Tu c'utedi s'eu-mi vorbesci așú!? S'eu me insulti astfel! Dar cine esti tu? Unu n'ime, pe care eu te-am aredicatu din pulvere. Nu eu ti-am datu unu rolú? Nu influint'ia mea te-a facutu de-putatu? Cine te-a cunoscutu mai nainte? I'ér ad'iti ese numele tiparitu în t'ote đuariele . . . Si tu astfel îmi resp'latesci binefacerile mele? Me insulti? Me ac'usezi de necredint'ia! . . . E bine, tu ai voitú! Eu primescu manusi'a, dar vai de tine!

Dimbovitianu : Nu me temu! C'eu ce am đisu, o sustinu si acuma. Înc'atu pentru vointi'a mea d'á marit'á pe Zoe dupa Vasilie, se va realiz'á numai dec'atu. (Trage unu clopotielu.)

Scen'a VI.

Totu ac'ea si Jonitia.

Dimbovitianu : (Lui Jonitia.) Al'erga numai dec'atu la domnisiorul Vasilie, si i spune, c'eu-l rogu s'eu vina îndata la mine, c'eu am s'eu-i spunu ceva.

Smaranda : Nu te du!

Dimbovitianu : Ba te du! Eu poruncescu!

Jonitia : Întelegu. (Ieșindu.) Ba „te du”, ba „du te du!” Acuma de care s'ascultu? A cui porunca s'eu împlinescu? . . . Dar ce s'eu înt'emplatu cu stap'ânul meu? At'ata curagiu n'eu ved'iatu înca dela elu! Audi acolo! S'eu vorb'ea elu în potriv'á d'omnei! . . . Se lauda ó'la, c'eu va sparge caldarea! (Iese.)

Scen'a VII.

Dimbovitianu si Smaranda.

Dimbovitianu : Vei vedé ac'usi, cine e domnul în casa ac'esi'a.

Smaranda : Nu voiú vedé.

Dimbovitianu : D'ora te duci? Nu-mi pasa, du-te!

Smaranda : Ai vré?

Dimbovitianu : Ce-i dreptu, mi-ai face placere.

Smaranda : Așú dara rem'ánu aice.

Dimbovitianu : F'ia si-așú! Va s'eu đica, rem'ánu aice?

Smaranda : Ti-așú face placere?

Dimbovitianu : Mare.

Smaranda : Așú dara me ducu. Vreu s'eu-ti aretu, c'eu nu vointi'a ta, ci a mea se 'nt'empla. Me ducu. (Iese cu m'ania.)

Scen'a VIII.

Dimbovitianu singuru.

Ce bine c'eu s'eu d'usu! . . . Eram p'aci s'eu-mi perdu curagiul resistint'iei . . . Dieu nici n'eu fost gluma a face si a suport'á unu atacu at'atu de cumplitu . . . Nu e mirare dara, c'eu mi-am perditu cumpetul si am eșitu din rolul propusu, si i-am descoperitu totul . . . Așú dieu acea! Eu n'eu am voitú s'eu-i spunu nimica din ceea ce aflai as'era, dar i'eta c'eu gur'a me lu'á pe dinainte si-i împar-teșii t'ote. Așú pat'iesci déca nu esti deprinsu cu ase-

mene intrige. Bine, că s'a dusu; căci mi-am mai vinitu în ori. Pe când se va rentorce, lucrul va fi ispravitu, Zoe va fi a lui Vasilie. Atunci apoi desfaca legatur'a, de va puté!

(Va urmă.)

IOSIFU VULCANU.

Flórea iubirii.

órele cu doru saruta
Celu rosaru de geru uscatu;
Iét'o printre spini perduta,
Urm'a celui sarutatu.

Este ros'a, flórea qina,
Cu profumu îmbatatoru;
Este ros'a cea regina
Printre celelalte flori.

Ochiul teu pe nesciute
În spre mine a privitu;
Inim'a sè mi-o sarute
Nu sciu déca a voitu.

Dar d'atuncea am simțirea,
Par că portu o flóre 'n sinu;
Asta flóre e iubirea,
E amorul cel divin.

THEOCHARU ALEXI.

Maritata si totusi fara barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —

(Urmare.)

În Cheswik a fost ea în buna credințã primita, si modul sèu cursul cugetării ei putea fi consideratu nebunu. Dupa întrarea ei în institutu, ea zacù morbósa câteva septemâni de lungóre si dupa ce se reinsânето siã, din când în când erã fórtè iritata, si cerea sè i se deie libertatea, si afirmã, cumca ea nu e soqí'a lui Sir Hugo, si cã soqlul ei traiesce în America. Alta-data ierasi zacea în desperatiune durerosã si petrecea qile întregi în dureri nespuse.

Asiã petrecù ea primii ani.

Cu încetul înse se convinsera totu mai multu în institutu despre deplin'a ei sãnetate spiritala, si directorul invitã de repetite ori pe baronul a-si duce de aci soqí'a. Sir Hugo traganã câtu numai putea, si în fine se resolvã a duce pe Lady Charteris în Tannenhof, unde clin'a cea nesãnetósa si cas'a cea umeda de si-guru aveau sè-l scape de sarcin'a nesuferibila.

Elu se opri cu trasur'a naintea institutului cu acea intențiune, cã îndata sè duca pe Lady Charteris la Essex.

Directorul ieși naintea lui.

— Dta, Sir Hugo, ai urmatu îngraba solului dtale, si totusi epistol'a îmi spunea, cã esti morbosu.

— Ce epistola? Nu te pricepu. Eu am venitu dupa soqí'a mea.

— Soqí'a dtale s'a dusu deja.

— S'a dusu! — eschiamã baronul.

— Iéta epistol'a, în care ônsusi dta ai cerutu libertatea ei, — respunse superatu directorul.

Sir Hugo luã hãrtí'a.

— Acést'a este falsa; eu n'am scris'o. Când a parasitu ea institutul?

— Nainte de o óra.

— Cu cine?

— Cu fiic'a dtale.

— Nu este cu putințã.

— Dam'a mi se presintã cá fiic'a Ladyei Charteris, ceea ce în adevèru putea sè fía.

— Cum erã ea?

— O dama fórtè frumósa, cu ochi vñeti si perul auríu.

— Paulina! — eschiamã baronul uimitu, — ultim'a persóna la care asiu fi cugetatu. În care direcțiune plecara ele?

— Spre orasiu; mai departe nu sciu.

Fãra a mai grai unu cuvèntu, Sir Hugo plecã îndata.

— Óre unde a pututu duce Paulina pe mam'a ei?

Cum a aflat'o, nici cã se mai întrebã.

Asemenea unei inspirațiuni, îl cuprinse unu cugetu.

— La Lincolnshire, în vechi'a ei patria.

Elu privi la orologiu. Peste o óra avea sè plece trenul curieru. Surugiul primì îndrumãrile necesarie, dupa acea Sir Hugo se radiemã înderetu în trasura, spre a meditã. Cugetele lui nu erau placute. Lordul Montalien s'a rentorsu si acum locuiea în Priory.

Déca Paulina a dusu pe mum'a sa în Spekhaven, elu va aúdi, si va eși îndata la lumina cu acelu documentu ce-l acúsã de bigamia. Cãtu de usioru erã a documentã nelegitimitea casatoriei sale si nascerea Mathildei, si atunci averea cea atãtu de oftata a Oliviei Lyndilh avea sè tréca la fiic'a lui Robert Lisle.

— Pentru ce nu o-am otravitu, când a devenitu prim'a óra sub potestatea mea? — murmurã elu.

Sosì la gara, si voiea sè se informe despre persónele, cari au plecatu dela stațiune cu post'a. Nainte înse de a face întrebare, vedíu pe unu barbatu care merse la cassa, pe care pré bine îl cunoscea, de si nu-l vedíuse de unu patrariu de secolu, si sórele sudicu îl pèrlì.

— Robert Lisle!

Sir Hugo se retrase printre mulține.

Acuma elu pricepù tóte. Robert Lisle s'a rentornatu cã omu avutu si voieã a si reclamã soqí'a sa.

Jocul erã perdutu.

Resbunarea Lordului Montalien va completã rușinarea si tortur'a sa.

Si totusi elu decise a-i urmari si a privi curagiósu în ochii ursitei.

Trenul curieru trecea prin praturile întinse si verdi dela Lincolnshire, si cãtra siese óre sér'a sosì la Spekhaven.

Robert Lisle își luã o trasura, Sir Hugo demandã a-l urmari.

Antãiu! ecupagiu statù naintea casei lui Ulrich Mason.

Robert Lisle sarì din trasura si pasi repede prin gradina în casa. Sir Hugo asemenea statù si se apropiã.

Portiti'a erã deschisa, elu audí unu țipetu femeiescu si întrã.

Ulrich Mason si sor'a lui i-au încungiuratu.

Paulina statea în mijlocul chiliei, lângã ea Robert Lisle, carele tinea în brație pe acea fiutia fãra simțiri, nemișcatóre, care în ochii lumii de multi ani erã numita Lady Charteris.

(Va urmă.)

Calindarul septemânei.

Dumin.	22	4	G. 4 d. P. olog. cc. pp. Teodor, Vital.
Luni	23	5	s. m. m. Georgiu, s. m. Valeriu.
Marti	24	6	ss. mm. Sava Strat., Valentin, Leontiu.
Mercuri	25	7	s. ap. ev. Marcu, s. p. Macedon.
Joi	26	8	s. st. m. Vasiliu, s. Glafira, c. Iusta.
Vineri	27	9	s. st. m. Simeon cons. Dlui. c. p. Ioan.
Samb.	28	10	ss. ap. Iason, Sosipatru, Onisifor.

Limb'a magiara introdusa în tóte șcólele.

— Schitie din galeri'a dietei. —

Diu'a prima, 29 aprilie.

Sal'a sedintilor e pré góla; numerul deputatilor absenti se urca la vr'o 200, între cari si câtiva români: Doda, Ioanovicu, Alesandru Papp, Ráczi si Szerb. Pe galeri'a magnatilor zarimu pe Esc. Sa mitropolitul Vancea. Pe celelalte galerii dame române si sërbe, si tinerime de feliurite naționalități nemagiare.

La ordinea dietei proiectul de lege pentru întroducerea limbii unguresci în tóte școlile din tíera.

Raportorul Baross: Nici odata n'am îndeplinitu cu mai mare placere sarcin'a de raportor decâtu acum, căci am sè recomandand votarea unui importantu actu naționalu. Cu atâtu mai tare me dóra dara, că acestu proiectu de lege a fost atacatu nu numai de cătra gelosi'a de naționalitate, dar are sè fía combatutu si din partea unora, al căror simtiementu patrioticu e necontestabilu. E bine, voiu audî argumentele lor, si în urma voiu respunde. Scopul principalu al proiectului de lege este, că limb'a magiara sè se póta învetiá în șcólele poporale, că astfel toti fiii patriei sciindu limb'a statului, sè póta fi mai usóru admisi în oficiile publice. Nu este tendintia de magiarisare, nici nu ataca autonomi'a confesiunilor si drepturile naționalităților, căci limb'a magiara nu are sè fía limb'a propunerii, ci numai unul din studiile ce se propunu.

Ministrul de culte, Tréfort: Aflu de prisos sè motivezu si eu necesitatea acestei legi; dar deca în cursul desbaterilor va fi trebuintia, voiu dá deslucirile cerute.

Zay (sasu): Precum vedu, astadi elementul ungurescu si-a propusu a tîné o serbatóre familiaria, la care au sè participe tóte partidele. Cu durere observu dara, că, acuma mai multu decâtu ori când, eu me simtíescu strainu în sal'a acést'a. Dar nu pentru că asiu crede, că sîm unu cetățianu mai pușin loialu decâtu ori cine; ci pentru că nu sîm de parerea majorității, care tîne, că spre a întari întregul edificiu al statului, trebuie sè se slabéscă ântâiu singuraticele parti ale aceluia; nu sîm de parerea, că soiul magiaru, în procesul desvoltării avantagiului seu, ar avé necesitate d'a lipsi pe celelalte naționalități de elemintele lor de viétia.

Ma, ce e mai multu, pe când tóte naționalitățile au manifestatu simpatí'a cea mai caldúrosa față de elementul ungurescu lovitu atâtu de aspru la Seghedin; acesta întimpina cu parere de reu aperările naționalităților, si astfel asiá dicéndu nici nu li e permis sè se apere.

În comisiunea de instructiune publica numai soiul magiaru este reprezentatu; dar înca si acolo au declarat unii, că legea acést'a e de prisos. Totusi aice se va votá, căci astfel pretinde curentul síovinisticu;

apoi si guvernului i va face unu bunu serviciu, căci i va restabilí poporalitatea cam sdrcuninata.

Politica acést'a nu e a națiunii magiare, ci a neofitilor, cari, ambițiosi ce sînt, s'au însocitu cu guvernul spre a-si face cariera. (Mișcări.) Acestia facu negotiu din patriotismu, cu care apoi licitéza si speculéza. (Sgomotu mare.)

Presiedintele Szlávy: Rogu pe dnii oratori. dar mai alesu pe aceia, cari au sè vorbésca pentru proiectu, sè binevoiesca a se serví de niște termeni cătu de moderati!

Raportorul, atinsu, prin unele alusiuni ale lui Zay, reflectéza în tonu alteratu.

Stoicovicu: Eu sîm sërbu. Votezu proiectul, dar nu pentru că asiu așteptá vr'o remunerațiune, căci sîm multiamitu cu ceea ce am, ci pentru că acest'a ar fi trebuitu sè se faca de multu.

Polit (sërbu): Face o paralela între statele din apusu si între cele din resaritu, si dice că în apusu astfel de proiectu de lege nu s'ar fi presintatu corpurilor legiuitóre, pentru că acolo asiá ceva ar fi sèu imposibilu sèu de prisos; dar în resaritu acuma curge processul de compunere al staturilor. În astfel de stadiu ne aflamu si noi, si pentru acést'a s'a pusu pe biuroul dietei acestu proiectu. Durere! scopul acestuia, nu este pedagogicu, ci politicu, realisarea assimilațiunii.

Apoi esaminéza conceptul de naționalitate în resaritu si apusu, si dice că în tóte statele sînt numai națiuni, numai legea Ungariei enuncia, că aice este o națiune si sînt si naționalități; e bine, acésta definițiune a legii nu póte sè fía aprobată de cătra critica sciintifica, de óra ce sèu este o națiune si atunci nu sînt naționalități, — sèu sînt naționalități, dar atunce nu este națiune.

Proiectul de lege n'are întíelesu pedagogicu, căci acela ordóna că limb'a magiara sè se propuna în șcólele elementare, pentru că poporul s'o póta învetiá; dar se scie, că în șcólele poporale nu se 'nvétia limb'a, ci numai elementele cunoscintielor.

Dar proiectul taia si în autonomi'a confesiunilor, si ce scumpa e acést'a, o scéu tocmai ungurii.

Aduce unu esemplu din Belgia, unde s'au facutu mari concesioni flamandilor, pentru că tocmai aceia dau individualitatea belgica; astfel o dau la noi naționalitățile. Apoi amintesce, că în Austri'a limb'a germană nu e octroata nici asupra unei tíeri. Încheia, dicéndu, că numai unu statu mare póte sè faca cestiune de potestate; statele mai mici, cari au încercatu, au peritu si ele; unu esemplu tristu e Poloni'a, care voindu sè polonizeze si sè catolicese pe casaci, rusii mici, s'a descompusu si ea.

Nu primesce proiectul.

Nagy István cetesce o vorbire, din care aflaramu atât'a nou, că tata-seu a fost omu mare.

Ministrul Tisza, respunde lui Polit, si între altele dice: În Serbi'a siedu câte-va sute de mii de români, si totusi acestora nu numai li se impune limb'a sërba, dar nici nu li e permis sè aiba vr'o șcóla românesca.

Diu'a a dóu'a, 30 aprilie.

Mai multi deputati presinti decâtu eri, între cei de nou sositi sînt si dnii: Doda si Serbu. Pe galerii: mitropolitul Vancea si episcopul Mihali, câteva dame si tinerime. P'afara vérsa plói'a.

Ludovicu Mocsáry, (unguru): Prin legea acésta statul ungurescu a întreprinsu o acțiune pentru respândirea limbii magiare. Acést'a e cestiune de naționalitate, care e în contradicere cu dispozițiunea legii

de naționalitate din 1868, celu mai întieptu actu al dietei unguresci. Acea lege din 1868 dă drepturi de limba naționalităților, prin urmare nu este necesaru că toti fiii acestei patrie sè scia unguresce.

Legea ce se desbata acuma, va produce ura. Dar este ôre cu scopu a provocá o asemenea iritațiune? Si cu tôte aceste, rezultatul nu va corespunde; căci acolo unde poporațiunea, pe unu teritoriu de 10—15 mile, nu are ocaziune sè audia graiu ungurescu, copilul îndesiertu va învetiá în șcôla limb'a unguresca, de ôra-ce eșindu din șcôla, nu va avé cu cine sè vorbésca unguresce, si astfel va uitá iérasii totu ce a învetiatu.

Dar reul celu mai mare se va produce prin dreptul de inspectiune al inspectorului școlaru. Déca învetiatorii nu vor fi capabili d'a propune limb'a unguresca, vor fi suspendati; dar de unde se vor tramite altii în locul lor? dóra unguri? dar astfel se va produce o iritațiune fôrte mare si se va nimici autonomi'a confesionala.

Ar fi bine déca tôte cele 15 milióne de locuitori ai țierii ar puté sè devina magiari, dar a crede, că acést'a se pôte realisá, e o fantasia desiérta; a fortiá acést'a, se va produce reacțiune, si astfel micul folosu n'ar compensá pagubele; fia-care naționalitate va conservá individualitatea sa, căci tôte au consângeni spriginitori în strainetate. Ungari'a e unu statu poliglotu, în care fia-care naționalitate tîne la individualitatea sa.

Dar totu-odata timpul presinte e si celu mai nepotrivitu pentru întroducerea acestei legi, căci sântemu în mijlocul evenimentelor din orientu.

Nu în contra naționalităților sè ne aperâmu, ci în contra germanismului austriacu care ni-a cutropitu partea de sus a țierii! Ce va dice strainetatea, déca va aflá — si de siguru va aflá — că cestiunea supremației nôtre naționale a devenitu cestiunea de cultura?

Îmi descoperii cu franchetia convîngerea, că astfel sè se póta constată, că celu puçinu unu omu a avutu curagiul opiniunii sale. Nu primescu proiectul. Dar declarându acést'a, pretindu a fi totu atâtu de bunu unguru că ori care dintre dv. aice în casa séu afara de casa.

Madarász grabesce a accentuá, că **Mocsáry**, precum a dis'o si dênsul, a vorbitu numai în numele seu si nu si în al partidei (stâng'a estrema) care primesce proiectul.

Nicolae Strevoiu permite iritațiunea causata de pasii facuti din partea episcopatului românescu de ambele confesiuni în contra proiectului de lege din cestiune, si aréta, că acést'a iritațiune nu este motivata, de ôre ce acei cetatieni, cari recurgu la regele lor constituționalu, nu comitu nici o gresiéla în contra constituțiunii; iéra de alta parte, adresele așternute Maj. Sale nu cuprindu nici o vatemare a intereselor de statu.

Trecându la meritu, aréta cauzele pentru cari românii nu potu partini acestu proiectu, si anume:

1) Neîncrederea românilor cătra națiunea magiara, provocata prin neîncrederea, cu care a fost tratata națiunea româna de cătra magiari de atunci, de când acestia au întratu în deplin'a posesiune a drepturilor constituționale, si înca atâtu pe terenul legislațiunii, cătu si pe al administrațiunii.

Legea pentru municipii si pentru arondarea comitatelor este fôrte pagubitoare pentru români, iéra în Transilvania, pe lângă tôte, că uniunea ei cu Ungaria este astadi faptu complinitu, totusi se sustîne o lege de alegere escepționala îndreptata espresu în contra românilor.

Pe terenul administrativu legile cari aru fi în-

câțva favorabile nemagiárilor, prin urmare si românilor, precum legea pentru egala îndreptare a naționalităților, precum si legea de instrucțiune publica din anul 1868 nu se esecuta de locu séu se esecuta în nefavorul românilor.

Din acestu incidentu oratorul face atenti pe magiari, că ar zacé în interesul statului si ar fi si timpul supremu, că acést'a neîncredere sè se delature, si că de a face acést'a este datorí'a națiunii magiare, că națiune domnitóre.

2) Acést'a lege se aduce fâra scirea si fâra consimțiemântul autorităților bisericesci competente, că antistiile legale ai școlilor confesionale, prin ceea ce se vatemala autonomi'a bisericésca garantata prin lege.

3) Atâtu din caus'a premisa, cătu si din acea cauza, că limb'a magiara prin proiectul din cestiune are sè se întroduca în școlile confesionale fâra nici o considerațiune la împregiurâri escepționale, la posibilitate si neposibilitate, românii vedu prin acestu proiectu de lege periclitata esistiuti'a șcôlelor lor confesionale, agonisite cu multa truda si cu mari jertfe, si în cari românii vedu paladiul esistintiei si al fericii lor.

Asiá dara sânt cauze momentuóse pentru cari românii nu potu primí acestu proiectu de lege.

În a dóu'a parte a cuvântării sale aréta, că déca scopul acestei legi este de a înaintá bun'a întielegere între diferitele naționalități ale Ungariei, atunci acelu scopu prin proiectul din desbatare, adeca prin sila nu se pôte ajunge, ci numai pe calea culturai, fiindu că numai cultur'a este capabila de a nivelá diferentiile între deosebitele naționalități.

Prin urmare déca statul vré sè ajunga la scopu, sè se nisuiésca de a înaintá cultur'a popórelor.

Déca acestu proiectu de lege ar avé înse altu scopu, si adeca magiárisarea nemagiárilor, apoi obser véza, că acesta în diu'a de astadi este imposibilu, fiind că celu puçinu între români simtiul de naționalitate este atâtu de deșteptatu, încátu românii nu vor jertfi naționalitatea si limb'a lor în favórea nici unei națiuni; dar nici nu ar fi cu scopu, că magiarii sè pretiuda acést'a dela români, fiindu că în casul acesta românii nu vor puté face nici o deosebire între amici si inimici, deóre-ce cei mai mari inimici ai românilor nu potu pretinde dela români mai multu, de cătu sè abdi-ca de limb'a si naționalitatea lor.

În fine aretându, că acestu proiectu de lege e capabilu numai de a produce îngrigiri între naționalitățile nemagiare si de a împedeca cultur'a popórelor, fâra nici nu folosu pentru statu, încheia dicéndu, că națiunea magiara avédu majoritatea în camera si tî-néndu si cârm'a țierii în mâna, pôte esecutá acestu proiectu, fia elu bunu séu reu; observa înse, că dupa parerile unor mari barbati de statu, artea de a guverná nu consta întru acea, că cineva sè usese de potestatea ce posede, pe cătu numai se pôte: ci de a folosi cu mesura si întieptiesce acést'a potestate spre binele statului.

Nu partinesce proiectul.

Aladár Molnár spriginesce proiectul, de si acela nu corespunde așteptárilor sale, căci dênsul ar fi așteptatu unu ce mai precisatu. În fine invita pe ministrul, că sè întroduca limb'a unguresca si la facultatea teologica a universității din Budapesta, precum si în seminariele de teologi catolici din tíera, unde tôte studiile se propunu latinesce.

Ministrul Tréfort raspunde, că limb'a latina e necessaria preotilor catolici, deci nu pôte satisfacé dorint'a oratorului.

Gebbel (sasu) combate aspru proiectul, dar — fiindu cătra două ore — în sala nu mai sînt decît 20—30 de ęnsi, prieteni ai oratorului : sasi, români și sęrbi, mai nici unu unguru. Unu glumetiu striga : „Sę votăm ! — Haritate. Siedint'ă se încheia.

Diu'a a trei'a, 1 mai.

Deputatii totu în numeru micu, galeriile mai pline, deosebitu tinerimea e represintata.

Orbán Balás, primul oratoru, ține o cuvęntare în cunoscutul tonu al fanaticismului seu, plângęndu-se de sörtea bietilor ciangăi din Români'a, carora li se impune limb'a romăna.

Sabovliovicu (sęrbu) spune, că Ungari'a fiindu unu statu poliglotu, ideia de predilectiune a elementului ungurescu nu se pöte octroiä asupra celorlalte naționalități, cu atātu mai vęrtosu că aceea e straiņa acestora, de óra-ce tinde a le magiarisä. Protestęza în contra acestui abusu cu puterea de statu.

Ministrul de culte Tręfort apera proiectul de lege prin o cuvęntare în care nu gasiramu nici o ideia nouă.

Helpy escelęza prin niște espectoratiuni grosolane, la adres'a celor ce combatu proiectul.

Petru Mihali : Timpul nu este potrivitu pentru desbaterea acestui proiectu, căci guvernul n'a facutu pregatiri, n'a respectatu autonomi'a confesiunilor. Romăni nu sînt dușmanii limbei unguresci, unde siedu mestecati cu ungurii, ei o învętia, ier tinerimea din școlile mai nalte o vorbesce perfectu. Temerea Romănilor consiste în modul întroduserii acestei limbe, mai alesu în tînturile unde romăni locuiescu compactu.

Dar în aceste tînturi legea nici nu va produce rezultatul doritu, căci nu e de ajunsu numai școl'a, ci trebuie și conversațiunea afara de școlă.

Nu recunöscę, că misiunea școlilor elementare ar fi se propuna afara de limba materna și alt'a ; de aceea nu primesce proiectul.

Miehl (preotu) apera clerul tineru catolicu în contra atacului lui Aladár Molnár.

Alexandru Romanu : De patru ani inteligint'ă romăna s'a retrasu de pe terenul activității, dar diuăristic'a unguręca a talmacitu falsu acesta tacere, ęicęndu că romăni sînt multiamiti, de aceea tacu, apoi s'a pornitu unu curentu siovinisticu, care s'a manifestatu și în contra actului prelatilor romăni.

Apoi s'a comandatu articoli prin diuarele straiņe, s'a facutu abusu de credulitatea romănilor din Maramuresu, și s'a inscenatu o adresa de încredere. Dar ce valóre morala pöte se aiba o astfel de adresa ? Au nu scimu, că și lui Haynau i s'a datu adresa de încredere ?

Proiectul acesta asemenea e productul curentului siovinisticu. Scopul lui e magiarisarea celorlalte naționalități.

În conversațiune privata multi deputati au declarat, că nu consimtu cu proiectul din cestiune, și ięta că tocmai din caus'a acęst'a absenteza atātu de multi !

Guvernul nu dă nici unu cruceriu pentru școlile romănesci, și totusi acuma vrę se întrodueca cu sil'a limb'a unguręca în școlile lor, întemeiate și sustinute cu speșele lor căștigate cu multa sudóre.

De când a muritu Deák, a disparutu din corpu legislativu și spiritul de moderațiune ; de cumva Deák ar traı, proiectul acesta nu s'ar fi adusu în dieta.

Legea se va votä, căci sînteti în majoritate, dar ori cătu de pușini sîntemu noi aice, voturile nu numai numera, dar și ponderęza.

Aduce tributul devotamentului seu deputatului

Mocsáry, carele a avutu curagiul opiniunii sale. Prin manifestarea acestei convingeri și îngrigiri patriotice, dl Mocsáry a facutu serviciu mare patriei și popórelor acesteia ; și deca cuvintele sale ar gasi resunetu și în ămile altor confrati unguri, contielegerea și amoni'a între fiii patriei comune s'ar putę întemeia și consolidä. (Aprobări din mai multe parti.)

Ar fi timpul se încete odata machinațiunaa camarilei siovinistice, căci aceea pöte se deștepte usorü camaril'a ceealalta, care scie se produca rezultate fumește.

Asemene multiamescę presiedintelui, că din capul locului a recomandatü moderațiune deputatilor cari vor spriginä proiectul acesta, căci astfel a usoratu multu posițiunea deputatilor de diverse naționalități, cari aveau și au se-l combata.

Revenindu la proiectu spune, că acela contine o confiscațiune de dreptu ; e înjustu, căci statul nostru nu e naționalu, ci unu statu de popóre ; dar nici nu e oportunu, căci a-l întroduece tocmăi în împregiurările actuale, însemnęza „satul arde, bab'a se peptena“ ; nu se teme de urmări, și spera că Maj. Sa nu-l va sancțiönä ; încheia facęndu propunere, pentru trecere la ordinea ęilei. (În cuvęntarea lui Mocsáry la fine, de jos în sus în șirul al 7-le în locu de „cultura“ se se cetęșca „potestate.“ Red.)

Dela Caransebesiu.

(Concertul teologilor și pedagogilor, — serbarea nuntii de argintu o petrecere cu dantiu.)

— 28 aprilie.

Stimate domnule redactoru !

Imi ieu libertatea a-ti tramite unele notitie despre petrecerile ce s'au arangiatu de curęndu în Caransebesiu și adeca : Marti în 22 l. c. teologii și pedagogii de aici sub conducerea tehnica a corpului lor profesoralu au datu unu concertu musico-declamatoricu. Program'a a fost urmatórea :

1) „Cântecu ostasiescu“, choru barb. de Stefanescu ; 2) Duett, din op. „Lucreția Borg.“, tenoru și baritonu de Donizetti ; 3) „Junimea parisiana“, choru barb., de Adam ; 4) „Penesiu curcanul“, declamațiune, V. Alexandri ; 5) „Hor'a Grivitiei“, choru barb., Ventura ; 6) Cavatin'a din op. „Lucreția Borgia“, pentru baritonu ; 7) „Cătra fecióra“, choru barb. de Stefanescu ; 8) „La sentinela“, choru barb. cu bariton solo ; 9) „Mersul ostasilor“, choru barb. de Vasilescu.

Concertul acęst'a s'a datu în onórea deputatilor sinodului de aici. La acęst'a petrecere au luatü parte numai cei invitati, între cari erau : corpu oficierilor activi și pensionati fara esceptie, toti ampioitii și o parte mare din cetățeni din locu.

Chorurile au fost conduse de dirigintele chorumui, teologul de cursul al III Nicolae Popovicu, cu cea mai mare precisiune. Cea mai mare lauda merita întru adeveru dl Nicolae Popovicu pentru Cavatin'a, ce-a cāntat'o cu asiä mare efectü, încātu audfındu-l ne credeamu a fi într'o opera. Escelentu a fost și Duettul cāntatu de Murgu (tenoru) și N. Popovicu (baritonu) cu fórtę multa arta. Demnu de amintitu e înca și R. Ioanescu, care cu poes'ă sa ne-a transpusu pe cāmpul de batalia.

În specialu voiescu se enumeru pe unii din cei ce au fost de faciä : Ill. Sa Eppul Ioanu Popasu, colonelul de Drandt, vice-colon. Seracim, dnii Alexandru Antoniu și Eugeniu Mocioni, V. Babesiu, Szerb etc. toti deputatii. Dame : dómni'a și dsiórele Drandt, Petia, dn'a Moldovanu, dn'a Adamu, dómnele Brancovicu, dsiórele Petia, Popovicu, Dragalina, Klein,

Jurjinca, Strainu, Küstl, Andreevicu, Hoffmann etc. După concertu a urmatu jocu.

În 12/24 aprilie s'a celebratu în biseric'a catedrala de aici de către Pré S. Sa parintele episcopu, însoțitu de 5 protopresbiteri, protosincelu si unu diaconu, liturgia, la care au luat parte tôte corporațiunile de aici din Caransebesiu, între cari si deputatii sinodali.

După s. misa, s'a tînutu banchetu la care participându peste 150 de persóne, cu care ocaziune parintele nostru episcopu I. Popasu, după ce vice-comitele comitatensu a tînutu primul toastu în limb'a magiara pentru parec'hia iubilara a M. Lor. a tînutu unu toastu în limb'a româna, care din tôte punctele de vedere a fost nu numai celu mai frumosu ei si celu mai simburosu.

Joi în 24 înca a fost unu „Kränzchen“ care înse se pare a fi mai nainte „balu“, căci publicul eră asiá de alesu, toaletele erau asiá de elegante încátu ele corespundeau mai nainte recerintielor unui balu, decâtu „Kränzchen.“

Publicul mai alesu e totu celu amintitu mai sus. Chiar si Ilustritatea sa Episcopul a luat parte si a petrecutu în cercul nostru mai multu de óra. Jocul a duratu pâna la 5 óre. *Cor. Ord.*

Dela Sibíiu.

(O reprezentatiune teatrala româna oprita. — concertul reuniunii sodalilor români, — procesul de presa al dlui Baritiu, — serbarea (dilei de 3/15 maiu.)

— 29 aprilie.

— La 24 crt. după cum ve scrisesem, eră sè se jóce în claustrul Ursulinelor de aici o piesa teatrala si în limb'a româna. Acést'a înse s'a înterdîsu tocmai în momentele din urma, nu se scie la a cui ordini; o noua si trista dovéda si acést'a despre purtarea respingátore a fratilor magiari faciá de noi români. Cum! nici la serbarea jubilara a înaltului nostru Monarchu nu putemu fi nesuperati? Grele timpuri!

— Sambata de 26 crt. „Reuniunea sodalilor români“ a arangiatu unu concertu împreunatu cu dantiu, durere înse, cá de asta-data bravii sodali nu s'au bucuratu de presentia unui publicu numerosu, cá la cele dóne petreceri precedente. Dintre familie au participatu abia 3—4. Óre n'ar fi mai bine sè nu fimu asiá cosmopoliti? De altmintrea piesele au fost bine esecutate si petrecerea destul de animata.

— Mâne are sè se pertracteze procesul de presa intentatu dlui Baritiu pentru unu articlu publicatu în „Gazet'a Trans.“, prin care resfrânse învectivele lui „Kelet“ din Clusiu aruncate asupra comitetului de dame constituitu pentru colectele pe sém'a ranitilor din Români'a. Resultatul îl vom vedé. (Achitatu. Red.)

— Diu'a de 3/15 maiu se va serba si aici. Aflámu cu placere, cá reuniunea româna de cântári va arangia cu ocaziunea acést'a unu concertu, care se va continuá cu petrecere de jocu. *Cor. ord.*

Înca o festivitate la nunt'a de argintu.

Viena 27 aprilie.

Dintre multele festivități, cari s'au serbatu cu ocaziunea iubileului nuntii de argintu a Majestátilor Sale, este demnu de amintire si aceea a societátii Gregoriane (Gregorius-Verein), înfiintata la 24 aprilie 1854, sub protectoratul Maj. Sale, pentru ajutorarea studentilor dela universitatea din Viena.

Marti, în 23 l. e., prim'a dí de festivitate, se adunara toti membrii sus amintitei societáti în biseric'a universitátii pentru a asistá la ss. liturgia.

După misa se întruní unu publicu însemnatu în

sal'a senatului universitátii. Sal'a fu fórte frumosu înfrumsetiata. Dintre mobile se destingeau 2 tablouri a Maj. Sale în marime naturala, decorate cu unu gustu fórte atragatoru.

Presedintele deschide siedintia prin o vorbire fórte frumoasa, aretându, cá înfiintarea acestei societáti, care are unu scopu atátu de sublimu, este de a se multiamí numai Maj. Sale, cari cu ori si ce ocaziune facura fórte multu pe terenul muselor.

După aceea se declamara în 10 limbi câte o poema festiva la diu'a de 24 aprilie 1879, compuse de studentii, cari se bucura de ajutoriul societátii.

Cu acést'a ocaziune nu potu a trece cu vederea, cá poem'a românesca fu declamata de dl Wilibald Buta st. fil. între aplausele frenetice a publicului strainu care remase încântatu de frumsetia limbei române.

În fine multiamindu presedintele onoratiilor óspeti si în specialu rectorului magnificu al universitátii, care eră încungiuratu de cei 4 decanii a deosebitelor facultáti, — chorul academicu intónéza „imnul poporalu“, care fu întreruptu de strigate (în 10 limbi) de „Sè traiésca Maj. Sale.“ *V. M.*

Din Bucovina.

Serbarea nuntii de argintu de către junimea universitara.

Cernauti 25 aprilie.

Diu'a de 22 aprilie ficsata pentru arangierea festivitatii în onórea Majestátilor Sale sosi. La 11 óre antemeridiane se adunara studentii în restaurati'a „Meyer“ situata pe piati'a Austriei, la 12 óre se asiedia presedintele si vice-presedintele festivitatii în prim'a trasura, apoi urmara studentii dela celelalte 2 facultáti lumesce.

Trenul trasurilor plecá pe dinaintea palatului guvernului tierii, pe strad'a „Agudilor“, prin strad'a „Domnésca“, „Leoului“ pâna la biseric'a sf. Paraschive, de aici prin „Fainarie“ si multe alte strade si egi în strad'a „Resiedintiei“ lâng'a biseric'a evangelica si se opri naintea palatului universitátii, aici coborînduse toti studentii întrara în „Aula“, unde așteptá rectorul magnificu cu decanii sei, toti ornati cu insignele demnitáti sale, si întregu corpul profesoralu.

După o oraciune adresata de presedintele festivitatii dl Patak st. jur. către rectorul magnificu, rugându-l cá sè depue felicitárele studentilor universitari la picioarele Majestátii Sale imperatul Austriei si ducele Bucovinei, rosti Magnificentia Sa dl dr. de Schuler-Libloy o cuvântare, în care multiamí junimea universitare pentru felicitárele si simtiemintele de loialitate si multiamire, ce le-au adusu la espresiune. Unu „prosit“ detunatoriu urmá acést'a oraciune maestra. În urma invitá Magnificentia Sa pe studentii cá sè-i urmeze: se coborira deci si se asiediará în trasuri în urmatoriul modu:

Înainte eră într'o trasura secretariul universitátii, apoi urmá rectorul magnificu si prorectorul dl prof. V. Mitrofanovici, apoi decanii fac. teologice si juridice, în alta trasura decanul fac. filosofice si dl prodecanu al fac. teologice si în celelalte trasuri urmátore domnii profesori a trustrelelor facultáti si în urma studentii în ordinea de mai nainte. Maretu si impasantu erá acestu trenu cum nu l'a vedíutu înca Cernautii pusu în mișcare de fiii Bucovinei.

Dela universitate se porní trenul pe strad'a „Resiedintiei“ prin piati'a principala (Ringplatz), apoi prin strad'a „Domnésca“ si a „Agudilor“ si se opri naintea palatului guvernului tierii. Aice se coborí rectorul magnificu, prorectorul, decanii, si profesorii si

întrara împreună cu o parte din comitetul festivității la președintele țării baronul Alesani, care i primi în tinuta serbatorescă. Rectorul universității tinu o oraciune exprimându felicitările corpului profesoralu și a junimeii universitare pentru Majestățile Lor. Magnificența sa inmanuă dlui președinte și o adresa de felicitare din partea corpului profesoralu. Președintele multiam în termeni foarte calduși și asigură că va da expresiune acestor ovațiuni din partea universității naintea naltului tron imperialu. Eșindu pornira de aice rectorul magnificu, decanii, profesorii și studintii pe strad'a „Transilvaniei“, prin piati'a și strad'a „Resiedintiei“ și se coborira cu totii la universitate. Asia se fini actul primu al festivității.

Conformu programei se arangia în sér'a aceleiasi zile unu comersu în sal'a otelului la „Pajura négra.“ Președintele țării baronul Alesani, rectorul magnificu, prorectorul, decanii, corpul profesoralu, dl Zurcanovicu consilieriu consistorialu și locotitoriu al capitanului țării, dl dr. Atlas vice-primariu ai Cernautilor și alte persone însemnate au onoratu comersul cu presentia dsale. Arangiamentul salei erá de bunu gustu; paretii erau decorati cu stindardele și insigniele Austriei, Bucovinei și ai Cernautilor. Portretele Majestăților Sale erau decorate cu ghirlande și cu stindarde. Siedinti'a o deschise dl Patak st. jur. c'o salutare a tuturor óspetilor și studintilor. Dupa o pauza se cântá de cátra toti studintii cântecul : „Gaudeamus igitur“ accompaniatu de music'a orasiului, apoi cântecul : „Hier sind wir versammelt zu löblichem Thun.“ Urmá unu scurtu colloquiú și apoi tinu președintele festivității unu toastu asupra Majestăților Sale, detailându foarte nimeritu calitățile nobile ale imperatului, adaugându dreptu dovéda emoționarea sa pâna la lacrimi privindu Seghedinul inundatu; dese strigări de „prosit“ multiamira junelui oratoru pentru simtiemintele sale bine exprimate în acestu toastu. Unu scurtu colloquiú urmá cântecul festivu cântatu la deschiderea universității :

„Verwundert hebt der Pruth im Schilf
Sein Haupt das fluthumschwemnte . . .“

și apoi se dadu cuvântul dlui Rump stud. filos., care toastá asupra rectorului magnificu și senatului academicu; acestui oratoriu escelentu i multiam magnificența sa, defasiurându într'o oraciune alésa menintele teologilor, juristilor, medicinilor, etc. și imbarbatându junimea universitara cá se continue, cá și pâna acú, lucrul celu frumosu al luminării poporului din întunicul nesciintiei. Pe timpul colloquiului ce urmá, esecută music'a mai multe piese de jocu; apoi se cântá cântecul studenticu : „Stosst an! Bucovina soll leben . . .“

Si în urma se acordá cuvântul dlui I. Cocinschi stud. teol. Modestu, precum se cere dela unu studente de teologia, se suí oratoriul pe tribuna, ochii tuturor erau atintiti asupra lui, curiosi fiindu toti sê auda și sê véda ce va eși din gur'a unui teologu românú, de órece oratorii autemergatori, cari s'au fost escelatu atâtu de multu, fusesera germáni. Dar elu vorbi c'o tactica și oratorime, care a facutu Românilor și teologilor în specialu onóre și a datu strainilor alte idei despre teologi, cari nu erá pré bine vedúti pâna acuma. În oraciunea sa defasiurá oratoriul starea Bucovinei nainte de 100 de ani, comparându-o cu cea presenta, enumerându și binefacerile și grați'a Majestății Sale harazita în multe rânduri țierisiorei nóstre și fini cu unu toastu

asupra mândrei Bucovine. Președintele țării, toti óspetii și studintii aplaudara acestu toastu în modu fórté vioiu.

Dl Zurcanovicu locotitoriu al capitanului țării multiam pentru urările aduse Bucovinei radicându unu toastu în onórea Majestății Sale urđitoriu al universității din Cernauti. Dupa acést'a oraciune se retrase baronul Alesani sub strigările de „prosit“, pe când întoná music'a imnul poporalu.

Apoi urmá unu scurtu colloquiú și unu toastu tinutu de dl A. Manasterschi stud. teol. asupra orasiului Cernautilor, care toastu produse multu efectú și secerá dese aplause. Dl dr. Atlas vice-primarele capitalei multiam în numele orasiului pentru acestu toastu, toastându și elu la rândul seu în o oraciune escelenta asupra studintilor universitari.

Cu aceste se încheiá partea oficiala a comersului, se alese deci pentru partea neoficiala unu președinte în persón'a dlui dr. Dornbaum, care aretá multa practica în conc' cerea acestei părți sociale, mântinându (?) cu mâna și putere despotica, cum dicea elu cá posede, bun'a ordine; glume peste glume urmara! Se cântara mai multe cântece sociale, între cari au fost fórté aplaudate cântecele : „Bericeica cristalina . . .“ și „Trei colori cunoscu în lume . . .“ etc. cântate de membrii societății academice „Junimea.“

Pe la 12 óre de mediu de nópte se departara studentii de teologia sub urările de „Sê traiésca facultatea teologica.“ Ceialalti studinti și óspeti, cari mai toti remasera, continuara siedinti'a pâna spre ziua.

DEMETRIU DANU.

I N S E R T I U N E.

Medicina sigura contra umflaturei de splina la vitele cornute mari și mici : adeca boi, vaci, oi și a.

Prin mâncarea halósa de nutretiu verde : trifoiu, frundia de brósbé, și a. mai ales primavér'a, dar și prin lucrarea peste mesura cu vitele tragetóre cornute, adese ori se întempla, cá acele capeta umflatura de splina; morbu periculosu și aducetoru de mórté repede.

În contra acestui morbu periculosu, sciinti'a medicala a aflatu mijlocul celu mai siguru, și mai potrivitu într'o medicina, care în chipu de fluidu se dá vitei morbóse, și aceea în timpul de 5—8—10 minute iérasí se face sântósa.

Medicin'a se cuprinde în sticla (flacon) deosebita și provediuta cu instructiunea de folosire, **pretiul unei sticle e 80 cr. v. a.**

Acésta medicina, acárei fabricatiune și depositoriu se afla în apotec'a mea în orasiul **Vatiu** (Vác, Waitzen) îmi permitu a o recomándá onorat. publicu economu și proprietariu de vite cornute de tóta plas'a, cu atâtu mai caldurosu, și cu mai mare fiduția, cu câtu me affu deja și în posesul de multe scrisori recunoscátóre de bunul și folositoriu succesu cu carele în fórté multe casuri s'a doveditu.

Comisiunile de tramitere pe lângá recepere poštala (Postnachnahme) bucurosu și promptu se împlinescu prin espedițiunea apotecei mele în orasiul **Vác** (Vatiu, Waitzen) lângá Budapesta.

Georgiu Radulescu
farmacistu în Vatiu.

(2—3.)

Proprietaru, redactoru respundietoru și editoru : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Budapest'a. 1879. Bulevard-Museu nr. 10.